

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

1	Identifikační údaje o škole.....	3
1.1	Název ŠVP	3
1.2	Údaje o škole	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy	5
2.3	Charakter a specifika budovy	5
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky	7
3.2	Životospráva	7
3.3	Psychosociální podmínky	9
3.4	Organizace chodu	10
3.5	Řízení mateřské školy	11
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	13
3.7	Spoluúčast rodičů	14
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	15
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných	15
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	16
4	Organizace vzdělávání	17
5	Charakteristika vzdělávacího programu	19
5.1	Zaměření školy	19
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	19
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	19
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	21
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	22
5.6	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	23
6	Vzdělávací obsah	24
6.1	Integrované bloky	24
6.1.1	Člověk	24
6.1.2	Příroda.....	35
6.1.3	Svět.....	43
6.1.4	Tradice	51
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	57
6.3	Dílčí projekty a programy	58
7	Systém evaluace	59

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

- **NÁZEV ŠVP:** Rok je dlouhý provázek, plný her a otázek
- **MOTIVAČNÍ NÁZEV:** „Děti, které se ptají PROČ, jsou ty, které změní svět.“ (Neal Thompson)

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: 60. mateřská škola Plzeň, Manětínská 37, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY: Manětínská 37, Plzeň, 32300

KONTAKTY:

e-mail: HvozдовskaNa@ms60.plzen-edu.cz,

web: www.ms60.plzen.eu

REDIZO: 600069036

IČO: 70940908

IZO: 70940908

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Natálie Hvozдовská

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Natálie Hvozдовská (ředitelka MŠ) a kolektiv pedagogů

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Statutární město Plzeň

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Náměstí Republiky 1, 306 32 Plzeň

KONTAKTY:

Vedoucí oddělení správy majetku

Ing. Štědrá Eva MBA

Umístění:UMO Plzeň 1

Adresa:Alej Svobody 60, 323 00 Plzeň

Telefon:378 036 190 378 036 001 (sekretariát)

E-mail: stedra [@plzen.eu](mailto:stedra@plzen.eu)

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: Platnost od: 1.9. 2022 do 31.8.2025

VERZE ŠVP: 1

ČÍSLO JEDNACÍ: 60.MŠ/ 377/2022

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 30. 8. 2022

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 31. 8. 2022

.....
ředitel školy

Natálie Hvozdořská

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 175 dětí

Počet tříd: 7

Počet pracovníků: 26

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

- Školka se nachází na klidném okraji města blízko lesa, který využíváme k bezprostřednímu poznávání živé i neživé přírody. Dostupnost školky je na dobré úrovni. V blízkosti se nachází tramvajová linka č.4 a autobusová linka č. 30. Školka má v blízkosti sportovní centra, plavecký areál, zimní stadion a statek se zvířaty. Všechny tyto možnosti školka během roku využívá.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

- Objekt se skládá ze čtyř pavilonů a z hospodářské budovy. V hospodářské budově se nachází keramická dílna, sauna, ředitelna, kuchyně ŠJ a různé, z hlediska provozu důležité, místnosti.

Dopravní dostupnost školy:

Tramvajová linka č.4.

Autobusová linka č. 30.

Informace z historie školy:

- Naše mateřská škola byla poprvé otevřena 20. ledna 1986.
- Bývalý byt školníka byl v roce 2010 zrekonstruován pro dětský domov Domino.

- V roce 2011 proběhla rozsáhlá rekonstrukce objektu MŠ, zahrnující výměnu oken, zateplení fasády, výstavbu nové střechy, exteriérové i interiérové stavební úpravy, rekonstrukci vytápění, osvětlení, sociálních zařízení a rozvodu vody, vzduchotechniky.
- Od září 2022 se MŠ rozšířila o tři třídy na pavilonu C a D, které se budou postupně rekonstruovat a dovybavovat.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

- Mateřská škola má dostatečně velké a vzdušné prostory, které se postupně dovybavují, modernizují. Prostorové uspořádání vyhovuje skupinovému i individuálním potřebám dítěte.
- Nábytek, tělocvičné nářadí, umývárna, toalety, ložnice dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a estetické. Vše je dle legislativy kontrolováno a obměňováno.
- Hračky, pomůcky, náčiní na polytechnickou výchovu a ostatní didaktické materiály plně využíváme a jsou přizpůsobeny potřebám a počtu dětí. Vybavení hračkami a didaktickými pomůckami vychází z finančních možností školky.
- Ve třídách mají děti volný přístup ke všemu vybavení. Třídy jsou postupně dovybavovány hračkami a pomůckami pro děti všech věkových skupin. Vše je umístěno tak, aby si děti mohly volit aktivity dle svého zájmu bez omezení.
- Děti se podílejí na výzdobě interiéru budovy svými výkresy a výrobky.
- Mateřská škola má velkou zahradu s dětskými herními prvky, hřištěm pro pohybové a míčové hry. Tyto prostory jsou vybavené tak, aby podněcovaly děti ke spontánním hrám, a rozvíjely jejich dovednosti, hrubou, jemnou motoriku a obratnost.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Učitelky před každou činností kontrolují herní prvky a prostor, aby se eliminovalo riziko úrazů a nebezpečí.
- V budoucnu plánuje MŠ rozsáhlou rekonstrukci zahrady (nové herní prvky, budování solárních sprch, zahradní domečky na uračky pro děti,...) a rekonstrukci nových tříd (vylepšování herních koutků). I nadále budeme obnovovat a dovybavovat třídy novými herními a didaktickými pomůckami. Také budeme průběžně doplňovat pedagogickou knihovnu, kterou pedagogové využívají pro plánování vzdělávacích činností či pro samostudium k rozšíření profesních kompetencí nebo k řešení konkrétních problémů.

3.2 Životospráva

- Dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu. Snažíme se o pestrou skladbu jídelníčku, při přípravě pokrmů dodržujeme technologii přípravy. Děti mají celý den přístup k pití. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány doporučené intervaly. V jídelníčku uvádíme čísla alergenů. Nikdy nenutíme děti do jídla, snažíme se aby jídlo děti lákalo svým

vzhledem k ochutnání. Děti se spolupodílejí na přípravě ke stolování. Naším záměrem je, aby stolování nevnímaly jenom jako nutný příjem potravy, ale také jako společenský akt, který přináší i jiné hodnoty a naučily se tak pravidlům odpovídajícím v naší společnosti. Zároveň chceme, aby se staly spoluúčastníky přípravy jídla - děti si mohou připravit některé pomazánky ve třídě, při svačině si volí a berou jídlo i nápoj samy, učitelka na požádání pomůže. Po dohodě s rodiči a na doporučení lékaře poskytujeme dětem dietní stravu. Naším záměrem je naučit děti zdravému stravování, které je součástí zdravého životního stylu.

- Naše mateřská škola nabízí také dietní stravování pro děti, které mají ze zdravotního hlediska nařízenou dietu, upravený jídelníček. Dietní stravování dětí a zaměstnanců určuje Vyhláška 210/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů. Provozovatel stravovacích služeb používá při poskytování dietního stravování receptury schválené:

a) nutričním terapeutem,

b) lékařem se specializovanou způsobilostí v oboru

1. praktické lékařství pro děti a dorost,

2. dětské lékařství,

3. vnitřní lékařství,

4. všeobecné praktické lékařství,

5. endokrinologie a diabetologie, nebo

6. gastroenterologie, nebo

c) lékařem se zvláštní specializovanou způsobilostí v oboru

1. hygiena dětí a dorostu,

2. hygiena výživy a předmětů běžného užívání,

3. dětská endokrinologie a diabetologie, nebo

4. dětská gastroenterologie a hepatologie .

Pro poskytování dietního stravování je nutné doložit potvrzení od lékaře.

- Dbáme na to, aby byl pravidelně zajištěn denní rytmus a řád, který je však flexibilní vzhledem k plánovaným činnostem a potřebám dětí. Rodiče mohou přivádět po dohodě děti do školy i v průběhu dopoledne nebo si je naopak dříve vyzvedávat.
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, s ohledem na okamžitý stav počasí (mráz pod 10 stupňů, náledí, silný vítr, inverze apod.). Do denního programu jsou každý den začleněny tělovýchovné chvíle se zdravotními cviky. Naším záměrem je v rámci zdravého životního stylu poskytnout dětem dostatek prostoru pro pohyb a pobyt venku.
- U dětí respektujeme potřebu volného pohybu a prostředí je této potřebě přizpůsobeno.
- Délka odpoledního spánku, relaxace vychází z přirozených individuálních potřeb. Děti nejsou ke spánku nuceny. Po krátké relaxaci je dětem s nižší potřebou spánku nabízen klidný program, které umožňují jiným dětem dle své potřeby spát.
- Učitelé jsou vhodným vzorem při dodržování zásad zdravého životního stylu.
- Nadále plánujeme zapojování do těchto projektů: Lví očko, Zoubky, Nadace sportující mládeže P1, Zdraví dětem...

3.3 Psychosociální podmínky

- Záleží nám na tom, aby se u nás děti cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Podporujeme kamarádkou a přívětivou atmosféru pro všechny děti i rodiče.
- Nově příchozí děti mají dostatek času na adaptaci ve třídě. Snažíme se do adaptace zapojit děti, které již MŠ navštěvují. V tom vidíme velký klad smíšených tříd.
- Snažíme se vytvářet činnosti pro děti tak, aby nebyly přetěžovány, ale zároveň děti neustále rozvíjely. Děti si mohou volit z různých nabídek činností, které mají odlišnou obtížnost. Neustále podporujeme a navozujeme pohodu ve třídě.
- Bereme děti jako rovnocenné partnery a dbáme i na vzájemné respektování mezi dětmi bez odlišností.
- Osobní svoboda dětí je respektována. Vycházíme z přání a potřeb dětí.
- Děti si stanovují jasná a srozumitelná pravidla společně s pedagogem, kterými se během roku řídí. Není však omezována jejich volnost.
- Pedagogický styl počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte, je podporující a projevuje se vstřícnou a naslouchající komunikací.
- Sledujeme aktivní účast dětí, jejich zájem, snažíme se minimalizovat učení předáváním hotových poznatků - z tohoto vycházíme vždy při plánování dalších činností.
- Pedagogové se snaží být spravedlivými vzhledem k vyhodnocování výsledků dětí. Podporují děti v jejich rozvoji - samostatných pokusech a učení.

- Snažíme se o to, aby ve vztahu mezi dětmi a dospělými panovala vzájemná důvěra, tolerance a ohleduplnost. Podporujeme přátelský vztah mezi všemi.
- Pedagog se vyhýbá negativním slovním komentářům, nenásilně ovlivňuje prosociální vztahy.
- V budoucnu budeme nadále pracovat na zlepšování psychosociálních podmínek, aby se u nás vždy dítě cítilo bezpečně a dobře.

3.4 Organizace chodu

- Soustředíme se na to, aby denní řád byl dostatečně pružný, umožňoval reagovat na individuální potřeby dětí.
- Řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity jsou zařazovány pravidelně. K pohybu využíváme denně třídu, přilehlý les, zahradu, hřiště dle dohody mezi pedagogem a dětmi.
- Pedagogové se plně věnují dětem během celého dne a reagují hned na možná přání, změny, potřeby dětí.
- Je dbáno na osobní soukromí dětí a jejich bezpečí. Dětem vytváříme prostředí, které je neomezuje a umožňuje se seberealizovat.
- Nově příchozí děti mají dostatek času na adaptaci ve třídě a začlenění se do kolektivu.
- Ve třídách mají děti volný přístup ke všemu vybavení. Vše je umístěno tak, aby si děti mohly volit aktivity dle svého zájmu bez omezení. Prostor je přizpůsoben tak, aby splňoval bezpečnostní podmínky.
- U dětí volíme vhodnou motivaci, kterou chceme aktivovat vlastní činnost dítěte. Využíváme prožitkového učení, učení se vlastní chybou (pokus - omyl) a předávání zkušeností a znalostí dětí mezi sebou.
- Aktivity jsou vyvážené. V denním rytmu se střídají aktivity řízené a spontánní, aby se dítě mohlo rozvíjet i samostatně i pod pedagogickým vedením. Činnosti jsou organizovány skupinově, individuálně i frontálně. Je preferována práce v menších skupinách.
- Pro děti jsou ve třídě zřízeny oddechové a klidové koutky. Pokud děti potřebují, mohou kdykoliv koutků využít. Zapojení se do činností je volbou dítěte.
- Děti si volí, zda chtějí pracovat individuálně či skupinově. Dbáme na to, aby si děti pomáhaly a spolupracovaly. V dětech rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu.
- Děti se podílí na vytváření jasných pravidel chování ve skupině tak, aby se ve třídách postupně formoval kolektiv dobrých kamarádů, kde se všichni dobře cítí, navzájem se respektují, ochraňují a pomáhají.
- Při hygieně dbáme na to, aby děti měly dostatek soukromí.
- Dítě bereme jako našeho partnera, zaměřujeme se na jeho potřeby, prosby, přání.

- Pedagog plánuje činnosti pro děti dostatečně s předstihem, má připraven veškerý funkční materiál, který bude potřebovat, ale je vždy připraven flexibilně reagovat na vzniklé situace.
- Stanovení počtu dětí ve třídě se řídí vyhláškou MŠMT ČR č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání ve znění pozdějších předpisů, s platným normativem a výjimkou z počtu dětí, schválenou RMO Plzeň 1.
- Do budoucna budeme podňocavt mezilidské vztahy mezi všemi dětmi v MŠ - společné akce, aktivity dětí.
- **Provozní doba MŠ je od 6hod. do 16 hod. 30 min.**

Provozní doba je přizpůsobena potřebám rodičů – zákonných zástupců dětí.

1. třída Kuřátek – pavilon A / přízemí / - 2 učitelky
2. třída Koťátek – pavilon A / patro / - 2 učitelky
3. třída Berušek – pavilon B / přízemí / - učitelka na plný úvazek, učitelka na zkrácený úvazek 0,48 týdně a ředitelka školy
4. třída Mravenců – pavilon B / patro / - 2 učitelky
5. třída Včelek – pavilon C / patro / - 2 učitelky
6. třída Veverek – pavilon D / patro / - 2 učitelky
7. třída Zajíčků – pavilon D / patro / - 2 učitelky

3.5 Řízení mateřské školy

- Každý zaměstnanec MŠ zná své povinnosti a práva, se kterými je dopodrobna seznámen. Povinnosti plní s nejlepším svědomím a vědomím.
- Náš informační systém uvnitř MŠ i navenek je funkční a pravidelně aktualizovaný.
- Přenos informací probíhá ústně, telefonicky, emailově, prostřednictvím internetových stránek a informační veřejné tabule. Uvnitř MŠ se uskutečňují pedagogické porady.

Cíle ředitelky MŠ:

- Participativní způsob řízení (respekt, důvěra a bezpečí).

- Příznivé sociální klima v mateřské škole mezi dětmi, pedagogickými pracovníci rodiči i provozními zaměstnanci.
 - Pocit sounáležitosti s životem mateřské školy.
 - Podporovat u všech zaměstnanců důvěru ve svou práci a chuť ji veřejně prezentovat.
 - Pedagogickým pracovnícům dávat prostor pro jejich vlastní tvůrčí přístup v práci s dětmi.
 - Podporovat týmovou práci a odstraňovat bariéry.
 - Při organizaci týmové práce dbát na dodržování stanovených pravidel.
 - Zpracovávat a projednávat harmonogram pracovních úkolů a sledovat jejich plnění.
 - Podporovat diskusi a komunikaci.
 - Pravidelně kontrolovat a vyhodnocovat efekty práce.
 - Bude pravdivě a pravidelně informovat o tom, co se skutečně realizovalo (výsledky společné práce).
 - Rozvíjet dobré pracovní vztahy mezi jednotlivci i skupinami (vzájemný respekt a důvěra).
 - Podporovat více samostatnosti v rozhodování, vyšší míru motivovanosti a angažovanosti.
 - Poskytovat příležitost k obohacování profesionálních a životních zkušeností.
 - Podporovat a umožňovat přístup k sebevzdělávání.
 - Umožňovat spoluúčast na řešení problémů školy.
 - Se všemi zaměstnanci i rodiči jednat seriózně a podávat jim pravdivé informace.
 - Podporovat úctu k osobním hodnotám u všech zaměstnanců.
 - Dávat všem zaměstnancům příležitost k vlastním iniciativám a příležitost vyjádřit se k problémům.
 - Respektovat názory druhých i výsledky jejich práce.
 - Stavět na věcných a pravdivých argumentech.
 - Argumentovat srozumitelně a nepodléhat spěchu.
 - Seznamovat rodiče se ŠVP PV, s pedagogickými pracovníci, personálem a prostory školy.
 - Dbát na udržování vnějšího i vnitřního prostředí – udržování čistoty.
 - Vytvářet zajímavé a podnětné prostředí pro práci.
-
- Kvalita práce, plnění pracovních povinností, nadstandardní přístup k práci je průběžně kontrolován a hodnocen ředitelkou školy.
 - Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole. Pedagogičtí pracovníci pracují jako tým ve spolupráci s rodiči.
 - Pedagogové plánují aktivity a činnosti vzhledem k analýze z předchozích témat tak, aby bylo plánování funkční, efektivní a dále děti rozvíjelo.

- ŠVP je vypracován ve spolupráci všech pedagogických pracovníků. Výsledky evaluace jsou dále zpracovány a využívány k efektivnosti výuky.
- MŠ úzce spolupracuje se zřizovatelem, školskými poradenskými zařízeními (SPC a PPP), základní školou a dalšími odborníky.

Spolupracujeme s těmito institucemi:

- Školské poradenské zařízení
- Zapojení do projektů:

- Lions Clubu Plzeň Bohemia - Testování zraku dětí předškolního věku v mateřských školách, LVÍ OČKO

- FC Viktoria Plzeň (pro předškolní děti - Pojďme sportovat s Viktorií Plzeň)

- Nadace sportující mládeže - P1 (pro předškolní děti)

- Projekt Techmania - nová dimenze polytechnického vzdělávání pro učitele a ředitele MŠ

- ZOO a BZ Plzeň

- HK Meteor (bruslení Třemošná)

- Přejít dětí z mateřské školy do základní školy bez stresu a adaptačních potíží zajišťujeme každoroční prohlídkou v prvních třídách 4. ZŠ Plzeň.
- Spolupracujeme také s MŠ a ZŠ při FN (vystoupení pro děti, mikulášská nadílka, velikonoční jarmark,...).
- Spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Plzni, Částkova 78.
- Speciálně pedagogické centrum pro vady řeči, Ke Špitálskému lesu 3, Plzeň 777468622 (ZŠ a MŠ pro zrakově postižené a vady řeči, Lazaretní 25, Plzeň)
- Spolupracujeme se všemi bezpečnostními složkami, BESIPem (besedy, dopravní hřiště,...).
- Spolupráce s Aktivitami centrem Krašovská
- I nadále budeme prohlubovat partnerské vztahy mezi MŠ a rodiči a MŠ a dalšími institucemi. Pedagogický sbor se bude dále vzdělávat a předávat si své zkušenosti a znalosti.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

- Pedagogové mají předepsanou odbornou kvalifikaci, kterou si stále prohlubují.
- Někteří pedagogové mají dodělaný kurz logopedického asistenta.

- Pedagogický sbor pracuje jako tým (ustanovuje společná pravidla, plánuje, hodnotí, předává si zkušenosti...).
- Každý pedagogický pracovník chodí minimálně jednou ročně na další vzdělávání týkající se problematiky školství a vývoje dětí.
- Ředitelka podněcuje zaměstnance k dalšímu profesnímu rozvoji a vytváří vhodné podmínky pro realizaci kvalitní práce.
- Služby pedagogů jsou organizovány tak, aby byl zajištěn plynulý a bezpečný chod MŠ.
- Během dne je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů dle norem.
- Zaměstnanci jdou dětem příkladem svým vzorným chováním, dodržováním společenských pravidel, pracují profesionálně.
- Snažíme se všem dětem zajistit vhodnou a podnětnou výchovnou péči a včasnou diagnostiku možných nastalých problémů. Spolupracujeme s PPP, SPC a dalšími institucemi.
- I do budoucna bude naší snahou předcházet možným komplikacím ve vývoji dítěte, popřípadě včasná diagnostika.

3.7 Spoluúčast rodičů

- Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost. Rodiče mají dostatečný prostor pro vyjádření svých názorů, námětů či připomínek při třídních schůzkách, individuálních konzultačních hodinách - osobně se lze dohodnout na individuálním termínu s třídními učitelkami i ředitelkou MŠ.
- Umožňujeme individuální setkání s rodiči, jejichž cílem je výměna informací o dětech a společné zamyšlení nad výchovou. Upozorňujeme rodiče na problémy dítěte se školní zralostí a zprostředkováváme odborné vyšetření.
- Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí.
- Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole. Často svévolně pomáhají se zajištěním drobného materiálu a pomůcek. MŠ připravuje akce pro děti a jejich rodiny.
- Všichni zaměstnanci MŠ chrání soukromí rodiny, zachovávají diskrétnost. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do soukromí rodiny.
- MŠ nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity. Učitelka vhodně doplňuje rodinnou výchovu a smysluplně obohacuje denní režim dítěte.
- I nadále se budeme snažit poskytovat rodičům odborné rady a nabízet literaturu pojednávající o dané problematice.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Snažíme se, aby prostředí mateřské školy bylo co nejvíce bezpečné s ohledem na potřeby dětí se SVP. Všechny děti se speciálními vzdělávacími potřebami mají doporučení školského poradenského zařízení (SPC či PPP), podle kterého realizujeme podpůrná opatření.
- Mateřská škola je vybavena kompenzačními pomůckami k rozvoji a podpoře správné výslovnosti, soustředěnosti a celkového smyslového, citového rozvoje. Vhodné tělovýchovné náčiní a nářadí slouží k rozvoji pohybových a motorických dovedností.
- V naší mateřské škole máme logopedické preventisty, kteří provádí logopedickou prevenci, ne však nápravu logopedických vad.
- Zajišťujeme spolupráci se zákonnými zástupci dětí, školskými poradenskými zařízeními.
- V případě přijetí dítěte se SVP je v souladu s právními předpisy snížen počet dětí v konkrétní třídě.
- Přítomnost asistenta v MŠ řešíme dle konkrétních doporučení SPC a PPPP.
- Komunikace s rodiči probíhá každý den a po vzájemné dohodě jsou sjednány konzultační schůzky.
- V budoucnu plánujeme vybudovat bezbarierové přístupy do MŠ. I nadále budeme nakupovat a obměňovat vhodné didaktické pomůcky, odbornou literaturu pro pedagogy i rodičovskou veřejnost. Pedagogickým pracovnícům bude umožňován jejich odborný růst a rozvoj formou dalšího vzdělávání.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

- Snažíme se vytvářet vhodné materiální podmínky, které umožní dětem rozvíjet jejich talent (hudební nástroje, výtvarné pomůcky, sportovní vybavení, polytechnické pomůcky...)
- Postupně doplňujeme školní knihovnu odbornými knihami, didaktickými pomůckami, kterými můžeme rozvíjet kognitivní schopnosti dětí.
- Vzdělávání nadaných dětí probíhá tak, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu.
- Při vzdělávání vytváříme vhodné organizační podmínky - individuální přístup, možnost samostatné práce s náročnějším zadáním.

- Pedagogové si stále prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. U dětí podporují zvědavost, tvořivost. Povzbuzují děti ke kladení otázek, hledání vlastních cest a způsobů řešení...
- Pedagogové spolupracují s odborníky ze školského poradenského zařízení a zákonnými zástupci dětí.
- I nadále se pedagogové budou průběžně vzdělávat a prohlubovat své znalosti a dovednosti, aby mohli dětem poskytnout co nejlepší vzdělávání. Materiální vybavení mateřské školy se stále bude průběžně doplňovat dle aktuálních potřeb.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- MŠ je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek pro děti dvouleté.
- Ve třídách smíšených je zajištěna bezpečnost dětí (zavřené skříňky, snížené stoly a židle, přístupné koutky pro děti dvouleté...).
- Prostředí tříd nabízí dětem dostatečný prostor pro volný pohyb a hru a odpočinek.
- Je zajištěn variabilní režim dne, který respektuje potřeby dětí (úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- V areálu MŠ je zajištěna bezpečnost dětí - bezpečné herní prvky
- Zajišťujeme variabilní režim dne, který respektuje individuální potřeby dětí (úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Dítě má dostatečný čas a prostor pro adaptaci dle jeho potřeb.
- Třídy jsou vybaveny tak, aby vyhovovaly i potřebám dvouletých dětí.
- Vzdělávání je realizováno v menších skupinkách či individuálně (dle potřeb dětí).
- Učitelka vhodně doplňuje rodinnou výchovu a smysluplně obohacuje denní režim dítěte.
- Podněcujeme pozitivní vztahy s rodinou dítěte.
- Do budoucna budeme i nadále upravovat podmínky pro vzdělávání dětí dvouletých, případně posilovat pedagogický personál, snižovat počet dětí na třídách apod.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

- Mateřská škola má sedm tříd, všechny třídy jsou smíšené.
- Každé dítě má po celou dobu školní docházky veden osobní záznam s hodnocením dosažených dovedností podle oblastí předškolní přípravy. Vývoj je individuálně konzultován s rodiči.
- Třídy plánují a pracují samostatně podle třídního vzdělávacího programu (dále TVP), mají samostatné prostory. Zároveň mají třídy i společné akce (např. výlety, odborné programy, kulturní akce, sportovní akce, divadelní a hudební představení, rozloučení s předškoláky, Den dětí, Mikuláš...).

Zaměření tříd:

- Všechny třídy jsou zaměřeny ekologicky – snažíme se vést děti k tomu, že jsme součástí přírody a naše chování a činy na ni mají vliv (Ochrana životního prostředí, pěstování bylin, péče o květiny, vycházky do lesa). Pěstujeme úctu ke všemu živému i neživému. Pozorujeme přírodu a její změny během ročních období a vnímáme její krásy.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

- U zařazování jednotlivých dětí respektujeme přání rodičů, zohledňujeme sourozenecké vazby a kamarády.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

- Učitelé se v přímé pedagogické činnosti v maximálně možné míře překrývají (řízená činnost, vycházka, oběd, výlety, kulturní akce).

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

- *Kritéria pro přijímání dětí do mateřských škol zřizovaných městem Plzeň v souvislosti s využitím aplikace el. podpory zápisů do MŠ (§ 34 odst. 1)*

- O přesném termínu zápisu a podrobnostech je veřejnost včas informována oznámením na informační tabuli u budovy MŠ, na webových stránkách, na nástěnkách v šatnách dětí.
- Novela školského zákona, zákon č.178/2016 Sb. zavádí s účinností od září 2017 povinné předškolní vzdělávání pro děti, které do 31.srpna dosáhnou věku pěti let.
- Dítě, pro které je předškolní vzdělávání povinné, se vzdělává ve spádové MŠ.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

- Je vhodné pro rodiče dítěte, kteří v odůvodněných případech nechtějí nebo nemají možnost zajistit pro své dítě pravidelnou docházku do mateřské školy nebo chtějí pokračovat v docházce do předškolního zařízení, které není zapsané v rejstříku škol a školských zařízení. Svě dítě pak může zákonný zástupce vzdělávat doma sám, vzdělávat ho může jiná osoba, nebo může navštěvovat jiné zařízení, než je mateřská škola.
- Oznámení o individuálním vzdělávání dítěte lze učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku písemně u ředitelky MŠ
- V případě, že zákonný zástupce požádá v průběhu školního roku, lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno ředitelce MŠ, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání
- Individuální vzdělávání se uskutečňuje bez docházky dítěte do mateřské školy (dítě se neúčastní ani žádných akcí školy)

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Ekologické zaměření - snažíme se pochopit, že jsme součástí přírody a naše chování a činy na ni mají vliv (Ochrana životního prostředí, pěstování bylin, péče o květiny, vycházky do lesa). Pěstujeme úctu ke všemu živému i neživému. Pozorujeme přírodu, její změny během ročních období a vnímáme její krásy.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- Při tvorbě našeho školního vzdělávacího programu jsme vycházeli z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání / RVP PV /. Organizujeme vzdělávání tak, aby vedlo k rámcovým cílům a prostřednictvím dílčích cílů z pěti vzdělávacích oblastí k rozvoji klíčových kompetencí u dětí.
- Naším cílem je doplňování rodinné výchovy a v návaznosti na ni vytvářet dítěti prostředí s dostatkem podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

- **Individuální forma vzdělávání** (pedagog rozvíjí vzdělávací oblasti dítěte dle jeho stupně vývoje a aktuální situace)
- **Skupinová forma vzdělávání** (pedagog pomáhá vhodně utvářet skupiny, dohlíží na skupinovou činnost)
- **Frontální forma vzdělávání** (pedagog rozvíjí vzdělávací oblasti u všech dětí ve stejnou chvíli)

Metody vzdělávání:

1. Prožitkové učení hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte a podporují dětskou zvědavost

- **Spontaneita** - Přístup dítěte k činnostem aktivně, tzn., že do činnosti vstupuje samo ze svého vlastního popudu.
- **Objevnost** - Učitelka připravuje činnosti tak, aby děti samy objevovaly, samy řešily a tím uspořádávaly, zpracovávaly a uplatňovaly své dosavadní zkušenosti. Jde o činnosti, v kterých nacházejí odpověď.

- **Komunikativnost** - Pro komunikativnost je otevřený prostor zejména při práci. Je tedy dobré zadávat úkoly nikoliv pro jednotlivce, ale pro celou skupinu, kdy je potřeba, aby děti mezi sebou spolupracovaly.
- **Aktivita a tvořivost** - Příprava bohaté nabídky k činnostem dětí.
- **Konkrétnost** – Děti samy něco tvoří a zkoumají.
- **Celistvost** - Realizace činností, při níž dítě zapojuje co nejvíce smyslů.

2. Kooperativní učení založené na spolupráci.

- **Situační učení** založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí, ve kterých se dítě učí dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápe jejich smysl.
- **Spontánní sociální** učení založené na principu přirozené nápodoby.

3. Řízené individuální a skupinové činnosti

4. Spontánní hra

- Aktivita řízené a spontánní musí být vzájemně provázané a vyvážené. Spontánní hra je zrcadlem toho, co dítě prožívá, co dokáže, co ho zajímá, jaké má starosti a zároveň se stává studnicí námětů k řešení.

5. Psychomotorická cvičení

- Dětem dáváme prostor pro tvořivost a samostatnost. Právě děti mladšího školního věku často ještě neztratily svou spontánnost, schopnost tvořivosti a velmi ocení možnost vlastní tvorby a přirozeného projevu.

6. Kognitivní (poznávací) učení

- Dětem se snažíme pomáhat přiblížit skutečnost a zjistit, co a proč se učí.

7. Další formy práce, které podporují výchovu a vzdělávání předškolních dětí

- Výlety – turistické vycházky
- Kulturní akce – divadla, hudební představení
- Besedy
- Spolupráce na projektech
- Sportovní aktivity
- Soutěže - přehlídky

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

- Podpůrná opatření stanovuje vyhláška č.27/2016 Sb.
- PLPP (podpůrná opatření I.stupně - mírné obtíže):

1) Jméno dítěte

2) Název školy

3) Identifikace třídy

4) Datum plánovaného vyhotovení PLPP

5) Charakteristika obtíží

6) Stanovení cílů PLPP

7) Podpůrná opatření v MŠ (metody, organizace výuky, hodnocení dítěte, pomůcky)

8) Podpůrná opatření v rámci domácí výuky

9) Vyhodnocení účinnosti PLPP

10) Podpisy

- Vyhodnocení PLPP probíhá jednou za 3 měsíce.
- Pokud podpůrná opatření nevedou k naplnění stanovených cílů, doporučí učitelka zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení ŠPZ poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

- Podpůrná opatření (II. - V.stupeň) škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení ŠPZ a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte - §16 odst. 1 vyhlášky č.27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

- IVP dítěte s mimořádným nadáním může být uskutečňován pouze za předpokladu, že vychází ze školního vzdělávacího programu školy, a na základě závěrů z vyšetření ve ŠPZ - §28 odst. 1 - 2 vyhlášky č.27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.
- ŠPZ bude sledovat ve spolupráci se školou pokroky dítěte a naplňování IVP a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a informuje o daných skutečnostech zákonného zástupce dítěte.
- IVP bude vypracován po nástupu dítěte do mateřské školy, nejpozději však do tří měsíců od zjištění skutečností spojených s mimořádným nadáním nebo se vzděláváním dětí se speciálními potřebami.
- Vyhodnocení IVP bude probíhat jednou za 3 měsíce.

Obsah IVP dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných:

- 1) Osobní údaje dítěte
- 2) Úpravy obsahu vzdělávání
- 3) Časové a obsahové rozvržení vzdělávání
- 4) Úpravy metod, forem, hodnocení
- 5) Úpravy výstupů
- 6) Informace o pedagogickém pracovníkovi ŠPZ, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb dítěte
- 7) Hodnocení dítěte

Zodpovědné osoby:

Ředitelka školy určila v MŠ pedagogickou pracovníci, která odpovídá za spolupráci se školskými poradenskými zařízeními.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Ve vzdělávání dětí mladších tří let bude převládat spontánní činnosti nad řízenými.
- Budeme přistupovat k dětem individuálně a akceptovat specifika dítěte.

- Při plánování vzdělávací nabídky budeme vycházet z principů:

1) jednoduchost

2) časová nenáročnost

3) známé prostředí

4) smysluplnost a podnětnost

5) dostatek prostoru pro volný pohyb dítěte

- Budeme využívat metody - situační učení, spontánní sociální učení (nápodoba), prožitkové učení, učení hrou a činnostmi.

5.6 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

- Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.
- Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.
- Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.
- V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.
- Na základě posouzení potřeby jazykové podpory, mohou být i mladší děti zařazeny do skupin s jazykovou podporou. Do jazykové skupiny mohou být zařazeny po vzájemné domluvě (zákonný zástupce x škola) i jiné děti s potřebou rozvoje českého jazyka, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Děti budou rozděleny do skupin po maximálním počtu 4 dětí. Frekvence výuky českého jazyka bude probíhat 2 x týdně 30min.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Člověk

Název integrovaného bloku	Člověk
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Smyslem integrovaného bloku bude seznámení dětí se sebou samým, s kamarády a rodinou. Naučíme se poznávat naše nálady, pocity a neverbální projevy. Seznámíme se se svým tělem, naučíme se o něj pečovat a dozvíme se, jak ho chránit před nemocemi. Budeme se snažit řádně připravit předškoláky na vstup do ZŠ. U všech dětí chceme rozvíjet předčtenářskou gramotnost, předmatematickou gramotnost a grafomotoriku.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	- Moje rodina (kdo patří do mé rodiny, rodinné vazby, povinnosti v domácnosti...) - Umím se smát? (city, mimika, seberealizace...) - Můj kamarád (adaptace na nové prostředí, pravidla slušného chování, ohleduplnost...) - Mé tělo a péče o něj (tělo, zdraví, nemoc, oblečení...) - Jsem předškolák (zápis do ZŠ, předmatematické, předčtenářské dovednosti...)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zachovávat správné držení těla
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno
		sledovat očima zleva doprava
		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	uvědomění si vlastního těla	hlásky ve slovech
		mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
		rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
		pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) zachovávat správné držení těla
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti pochopit, že každý má ve společenství (v rodině,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	tomto společenství uznávané	ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
		respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
		uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
		respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	domluvit se slovy i gesty, improvizovat
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
		vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		apod.) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		poslední apod.)
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
		přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopný respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
	získání relativní citové samostatnosti	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
		adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		prostředí pohody odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	uvědomění si vlastního těla	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno
		sledovat očima zleva doprava
		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
		sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
		ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj schopnosti sebeovládání	ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
		ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
		uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
		mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla rozhodovat o svých činnostech
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů,	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit sledovat a vyprávět příběh, pohádku

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	mluvního projevu, vyjadřování)	učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	(spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	uvědomění si vlastního těla	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem

6.1.2 Příroda

Název integrovaného bloku	Příroda
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Smyslem integrovaného bloku bude seznámit děti s koloběhem přírody během roku. Děti se seznámí

Název integrovaného bloku	Příroda
	se živou i neživou přírodou, budou pozorovat změny v přírodě, zkoumat přírodu, seznámí se se zvířaty a rostlinami. Naučí se jak přírodu a živočichy chránit, a jak být ohleduplný k životnímu prostředí.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	- Počasí (roční období, životní cyklus...) - Přírodní živly (experimenty) - Zvířata (les, louka, rybník, statek, exotická zvířata, mláďata, hmyz...) - Rostliny (ovoce, zelenina, pěstování, sklizeň, květiny, bylinky, houby, stromy, keře...) - Ochrana životního prostředí (třídění odpadu, chránění živočichů a rostlin...)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj a užívání všech smyslů	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímá si (nového, změněného, chybějícího)
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit sledovat a vyprávět příběh, pohádku učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		věťách) vyjadřovat samostatně a smyslně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných věťách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) zachovávat správné držení těla
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat napsané své jméno sledovat očima zleva doprava poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a	osvojení si elementárních poznatků,	zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
nese důsledky	schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
		porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
		zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit příroduv okolí, živé tvory apod.)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		první, poslední apod.) zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
		ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nezájem, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit sledovat a vyprávět příběh, pohádku učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		větách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

6.1.3 Svět

Název integrovaného bloku	Svět
Oblast	Dítě a svět, Dítě a společnost, Dítě a ten druhý, Dítě a jeho psychika, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Smyslem integrovaného bloku bude proniknout do tajů světa. Děti se seznámí se svým domovem. Budeme cestovat po světě a poznávat jeho krásy. Při cestách se naučíme být obezřetní, používat různé dopravní prostředky a pochopíme i bezpečnostní pravidla. Nezapomeneme ani na povolání, bez kterých by svět nemohl fungovat.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	• Povolání (technika, druhy povolání, význam...) • Můj domov (moje okolí, Plzeň, ČR, planeta Země, vesmír...) • Cestování (dopravní prostředky, svět, technika...) • Bezpečnost (domov, ulice, doprava...) • Multikulturní výchova (svět, odlišnosti lidí, osobní práva...)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	vytváření základů pro práci s informacemi	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky,	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání,	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
		zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	svlékat, obouvat apod.)
		poznat napsané své jméno
		sledovat očima zleva doprava
		poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí	sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
		ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
		zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	zachovávat správné držení těla
		chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
		uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
		těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		kulturních krás i setkávání se s uměním projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
		přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit sledovat a vyprávět příběh, pohádku učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ocenění		přizpůsobit jej podle pokynu zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškodit, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit sledovat a vyprávět příběh, pohádku učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		kterým nerozumí) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
		utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	poznávání jiných kultur	spolupracovat s ostatními chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

6.1.4 Tradice

Název integrovaného bloku	Tradice
Oblast	Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět, Dítě a jeho tělo
Charakteristika integrovaného bloku	Smyslem integrovaného bloku, je seznámit děti s tradicemi a zvyky které jsou typické pro náš národ. Zavítáme do světa a zjistíme, jak se liší místní tradice od našich. Budeme využívat převážně prožitkové učení a vycházet ze zkušeností dětí.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	• Čert a Mikuláš • Advent • Tři králové • Masopust • Velikonoce • Morana a Vesna • Den maminek a tatínků

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		utvořit jednoduchý rým
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		slova, kterým nerozumí) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj kooperativních dovedností	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	chápat slovní vtip a humor naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) zorganizovat hru
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
		sledovat očima zleva doprava poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech poznat napsané své jméno
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	(koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) zachovávat správné držení těla
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	chápat slovní vtip a humor naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) zorganizovat hru
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit utvořit jednoduchý rým sledovat a vyprávět příběh, pohádku

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj společenského i estetického vkusu	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
		utvořit jednoduchý rým
		sledovat a vyprávět příběh, pohádku
		naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
		formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
		učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
		správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Každá třída naší MŠ si tvoří vlastní TVP PV, který navazuje na ŠVP.

Doporučený obsah TVP PV:

- 1) Charakteristika dětské skupiny (věkové složení skupiny, počet chlapců a dívek, počet nově přichozích dětí, etnické složení...).
- 2) Charakteristika třídních podmínek pro vzdělávání (vychází ze ŠVP PV, pravidla a zásady ve třídě,...).
- 3) Vzdělávací nabídka (tematické celky ze ŠVP s postupně rozpracovávanými tématy, které respektují potřeby dětí).
- 4) Vlastní hodnocení, evaluace (forma činností, naplňování cílů v jednotlivých oblastech, co se zdařilo a nezdařilo, spolupráce s rodinou, závěry pro další činnost).
 - Časový plán není třeba konkretizovat, tematické části jsou probírány pružně až do vyčerpání vzdělávacích možností.

- Vycházíme od zájmů dítěte.
- Naplánované a nabízené činnosti jsou voleny tak, aby obsahovaly všechny vzdělávací oblasti RVP PV.
- Při sestavování témat si klademe otázky:
 - CO? (hledání námětů)
 - PROČ? (hledání cílů, které vybíráme ze ŠVP)
 - JAK? (hledání vhodných metod a forem).
- Pedagogům je při tvorbě TVP PV k dispozici dobře vybavená pedagogická knihovna, kde se mohou nechat inspirovat.
- V období září - říjen provádí ředitelka MŠ kontrolu TVP a připravenosti tříd

6.3 Dílčí projekty a programy

Projekty a programy jsou připravovány a realizovány během celého školního roku podle potřeb, zájmu dětí a nastalé situace.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Koncepce a rámec školy	Cílem je zjistit soulad ŠVP (TVP) s RVP PV, plnění cílů v ŠVP, způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání.	Evaluace TVP PV všech tříd.	Jednou ročně.	
Pedagogické vedení školy	Cílem je kontrola naplňování cílů ŠVP PV v TVP jednotlivých tříd. Dalším cílem je zaměření na úroveň komunikačních dovedností, na manažerské dovednosti nebo na dovednosti osobní.	Vedení třídní dokumentace - TVP a jeho evaluace. Evaluační rozhovor ředitele se zaměstnanci.	Viz. roční plán kontrolních činností a namátková hospitační činnost.	
Kvalita pedagogického sboru	Cílem je kontrola profesního rozvoje a naplňování pedagogických cílů, úkolů (př. DVPP, kvalita pedagogické práce...).	Záznamy o DVPP pedagogů, hospitační činnost.	Viz. plán DVPP pedagogů, průběžné hospitace.	
Vzdělávání	Cílem hodnocení budou integrované bloky- jejich stavba, návaznost, zvolená tematika, činnosti, způsob plánování a jejich zprostředkování dětem. Dalším cílem je zjistit, zda je TVP v souladu s RVP PV.	Třídní dokumentace - TVP PV, třídní kniha.	Jednou ročně.	
Vzdělávací výsledky	Cílem je zjišťovat zda se děti ve svém rozvoji a vzdělávání posunují.	Osobní diagnostika dítěte, náhodné i cílené pozorování dítěte v běžných podmínkách.	Třikrát ročně.	
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Cílem je kontrola vytváření rovnocenných podmínek pro všechny děti.	Kontrolní činnost a namátková hospitační činnost.	Viz. roční plán kontrolních	

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
			činností a namátková hospitační činnost.	